3η Εργαστηριακή Άσκηση

Εργασία της Πλευρίδη Βασιλική Βαρβάρα (ΑΕΜ:10454)

Η άσκηση αυτή έχει ως στόχο των μελέτη και σύγκριση της **μεθόδου Μέγιστης Καθόδου με και χωρίς προβολή** για διαφορετικά γ_k και αρχικά σημεία εκκίνησης. Συγκεκριμένα, στο θέμα 1, χρησιμοποιώντας τον κώδικα για την Μέθοδο Μέγιστης Καθόδου που υλοποιήθηκε στην προηγούμενη εργαστηριακή άσκηση και κάνοντας μικρές προσαρμοστικές αλλαγές, μελετάμε την σύγκλιση ή μη, για διάφορα γ_k για τυχαίο σημείο εκκίνησης. Στα θέματα 2, 3, 4, χρησιμοποιώντας διαφορετικές παραμέτρους για τα γ_k και s_k, και αρχικό σημείο εκκίνησης, παρατηρούμε το πως επηρεάζει αυτή την φορά την Μέθοδο Μέγιστης Καθόδου με προβολή.

Η αντικειμενική συνάρτηση που χρησιμοποιείται για τον παραπάνω σκοπό και δηλαδή αναζητούμε το ελάχιστό της είναι η $\boldsymbol{f(x_1,x_2) = x_1^2/3 + 3x_2^2}$. Παρακάτω παρουσιάζεται το τρισδιάστατο γράφημα της f για να την μας βοηθήσει στην οπτικοποίηση της μορφής της:

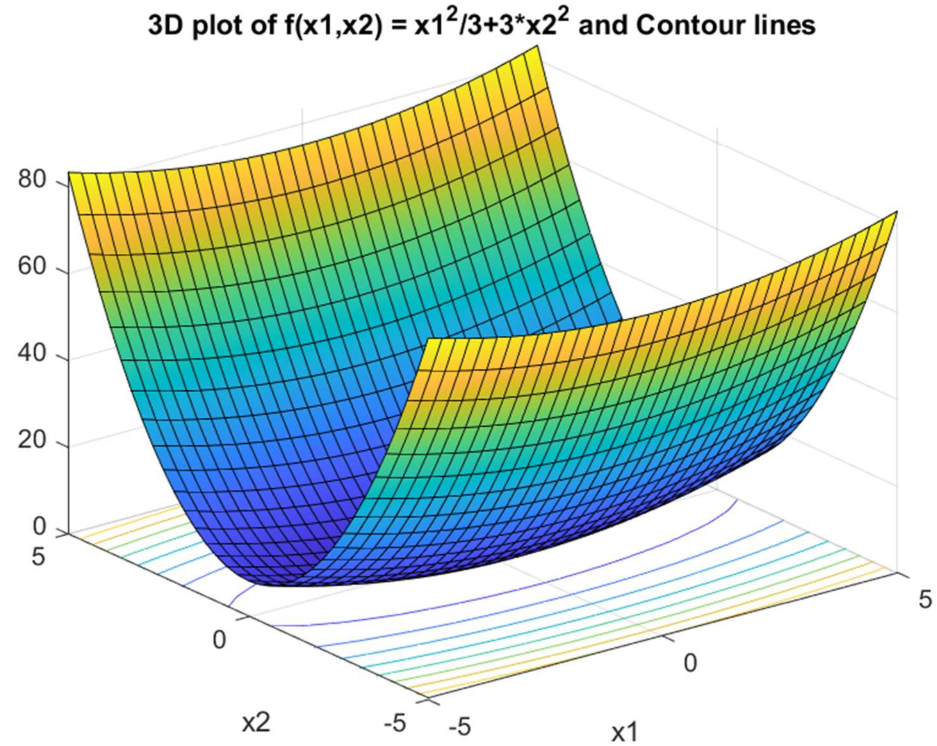

Όπως είναι εμφανές η f παρουσιάζει ελάχιστο στο $(0,0)$και άρα σε αυτό το σημείο αναμένουμε να τερματίσει ο αλγόριθμος μας κάθε φορά.

Θέμα 1

Ως σημείο εκκίνησης λοιπόν για το θέμα αυτό, επιλέχθηκε τυχαία το $(x_1, x_2) = (2,2)$ ενώ από την εκφώνηση θεωρείται σταθερά τερματισμού $\varepsilon = 0.001$ και το γ_k να παίρνει τις τιμές 0.1 , 0.3, 3 και 5 αντίστοιχα. Τα ζητούμενα γραφικά αποτελέσματα παρουσιάζονται παρακάτω:

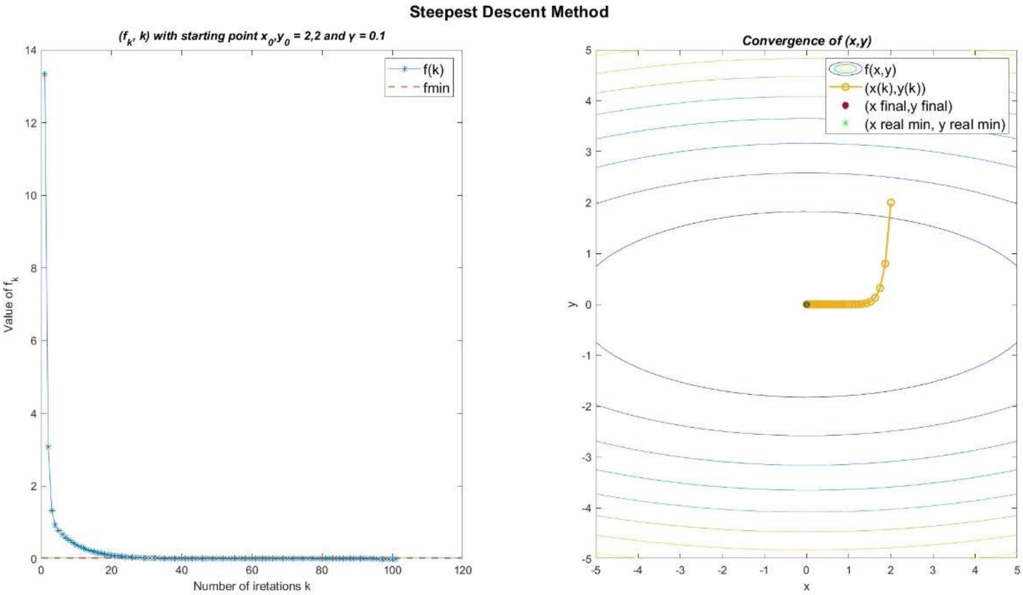
Steepest Descent Method
(f_k, k) with starting point x_0,y_0 = 2,2 and γ = 0.1
f(k)
fmin
Value of f_k
Number of iretations k
Convergence of (x,y)
f(x,y)
(x(k),y(k))
(x final,y final)
(x real min, y real min)
x
y

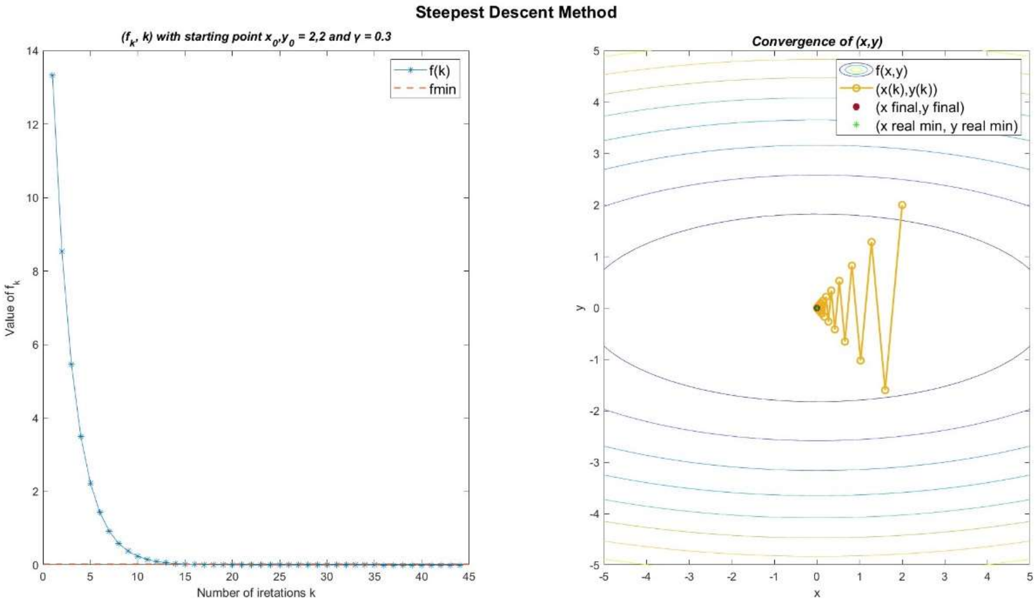
Steepest Descent Method
(f_k, k) with starting point x_0,y_0 = 2,2 and γ = 0.3
f(k)
fmin
Value of f_k
Number of iretations k
Convergence of (x,y)
f(x,y)
(x(k),y(k))
(x final,y final)
(x real min, y real min)
x
y

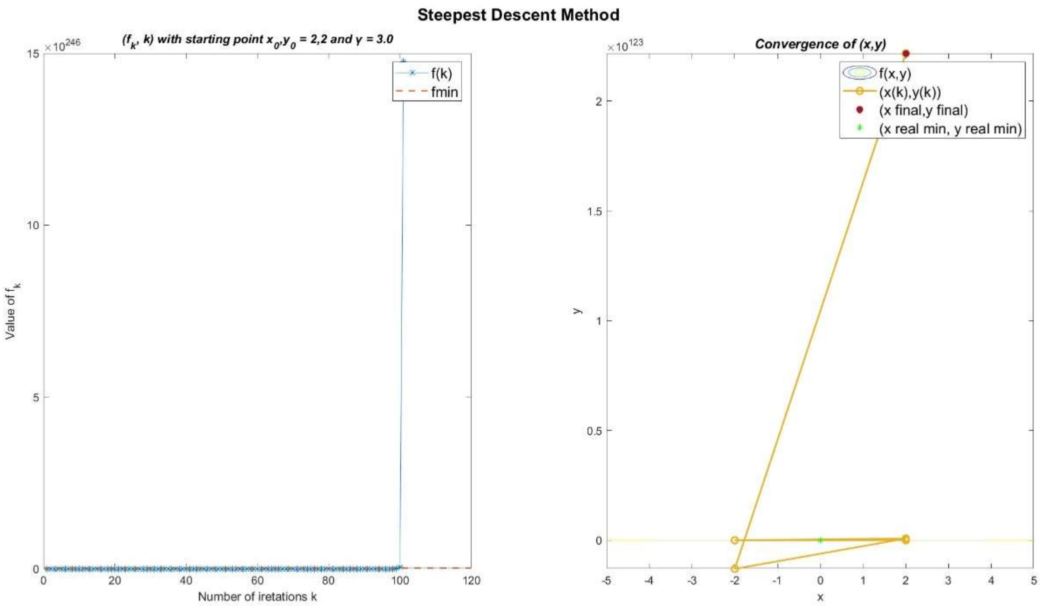
Steepest Descent Method
(f_k, k) with starting point x_0,y_0 = 2,2 and γ = 3.0
×10^246
f(k)
fmin
Value of f_k
Number of iretations k
Convergence of (x,y)
×10^123
f(x,y)
(x(k),y(k))
(x final,y final)
(x real min, y real min)
x
y

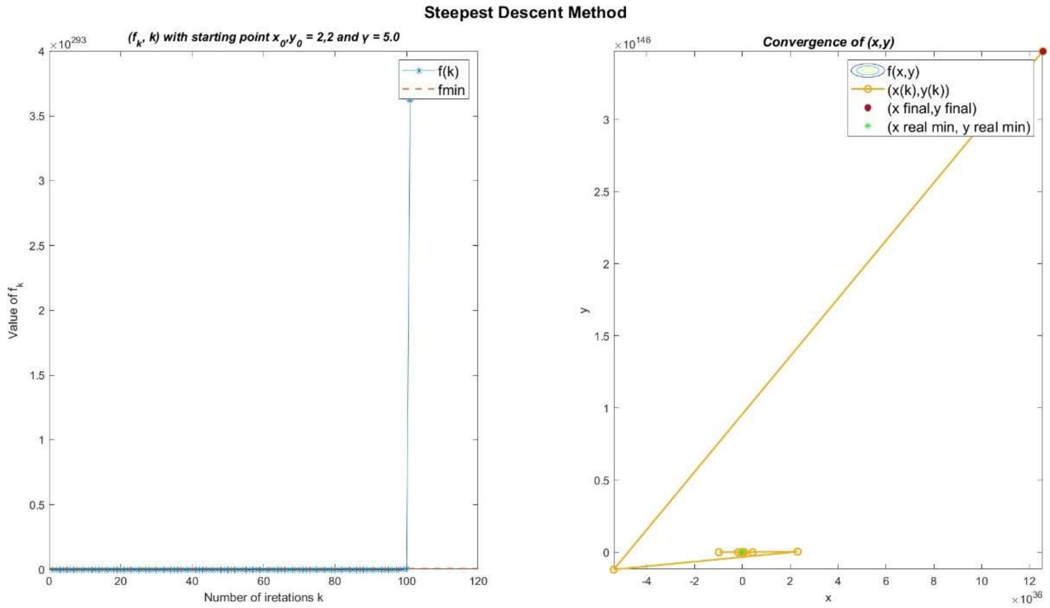

Όπως φαίνεται στα παραπάνω γραφήματα, για τις περιπτώσεις που $\boldsymbol{\gamma_k = [0.1, 0.3]}$, **η μέθοδος συγκλίνει κανονικά στο ελάχιστο ενώ για** $\boldsymbol{\gamma_k = [3, 5]}$ **όχι**. Τα δύο τελευταία γραφήματα ουσιαστικά δεν οδηγούν σε κανένα άλλο συμπέρασμα παρά μονό ότι η επιλογή βήματος δεν είναι σωστή και ότι η τιμή της f αντί να μειώνεται, αυξάνεται εκθετικά. Ενδιαφέρον παρουσιάζει η ταλάντωση γύρω από το 0 στην δεύτερη περίπτωση όπου $\gamma_k = 0.3$. Όλα αυτά, έρχονται ως λογικό επακόλουθο της επεξήγησης των αποτελεσμάτων με μαθηματική ακρίβεια για το όρια του γ_k που οδηγούν στην σωστή λειτουργία του αλγορίθμου που παρουσιάζεται παρακάτω (και σε κώδικα στο MATLAB):

<u>Μαθηματική Απόδειξη</u>

Το gradient της f δίνεται από τον τύπο:

$$\nabla f(x_1, x_2) = \begin{bmatrix} 2x_1/3 \\ 6x_2 \end{bmatrix} \ (1)$$

Τα σημεία που χρησιμοποιεί ο αλγόριθμος είναι τα $x_{k+1} = x_k - \gamma_k \nabla f x_k$ και άρα με χρήση της (1) θα είναι της μορφής:

$$\begin{bmatrix} x_{1k+1} \\ x_{2k+1} \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} x_{1k} - \gamma \ 2x_1/3 \\ x_{2k} - \gamma \ 6x_2 \end{bmatrix} \ (2)$$

Το ελάχιστο της συνάρτησης βρίσκεται στο σημείο $(x_1, x_2) = (0,0)$ και άρα θέλουμε για $k \to \infty, x_1 = 0, x_2 = 0$.

Για να ισχύει αυτό, αρκεί να συγκλίνουν οι σχέσεις (2) και άρα:

$$\left|1 - \gamma \frac{2}{3}\right| < 1 \text{ και } |1 - 6\gamma| < 1$$

Έπειτα από πράξεις οδηγούμαστε στα τελικά όρια $\boldsymbol{0 < \gamma_k < \frac{1}{3}}$ (3)

Η παραπάνω μαθηματική απόδειξη έρχεται σε απόλυτη συμφωνία με τα γραφικά αποτελέσματα καθώς για τιμές μικρότερες του 1/3 ο αλγόριθμος συγκλίνει κανονικά, ενώ για αρκετά μεγαλύτερες τιμές όπως είναι τα 3 και 5 αποκλίνει. Για την οριακή τιμή $\gamma_k = 0.3$, η οποία είναι πολύ κοντά στο άνω όριο, καταλαβαίνουμε πλέον γιατί παρατηρείται αυτή η αποσβεννύμενη ταλάντωση.

<u>Θέμα 2</u>

Σε αυτό το θέμα, όπως προαναφέρθηκε, υλοποιείται και χρησιμοποιείται η **Μέθοδος Μέγιστης Καθόδου με προβολή**. Σε αυτή την περίπτωση τα σημεία του αλγορίθμου είναι της μορφής:

$x_{k+1} = x_k + \gamma_k(\widehat{x_k} - x_k)$

όπου $\widehat{x_k} = \Pr_X\{x_k - s_k \nabla f(x_k))\}$ με $X = x \in \mathbb{R}^2 : -10 \leq \mathrm{x}_1 \leq 5 \kappa\alpha\iota - 8 \leq \mathrm{x}_2 \leq 12$

Με τα εξής αρχικοποιημένα στοιχεία:

- $\varepsilon = 0.01$
- $\gamma_k = 0.5$
- $s_k = 5$
- $(x_{1\,0}, x_{2\,0}) = (5, -5)$

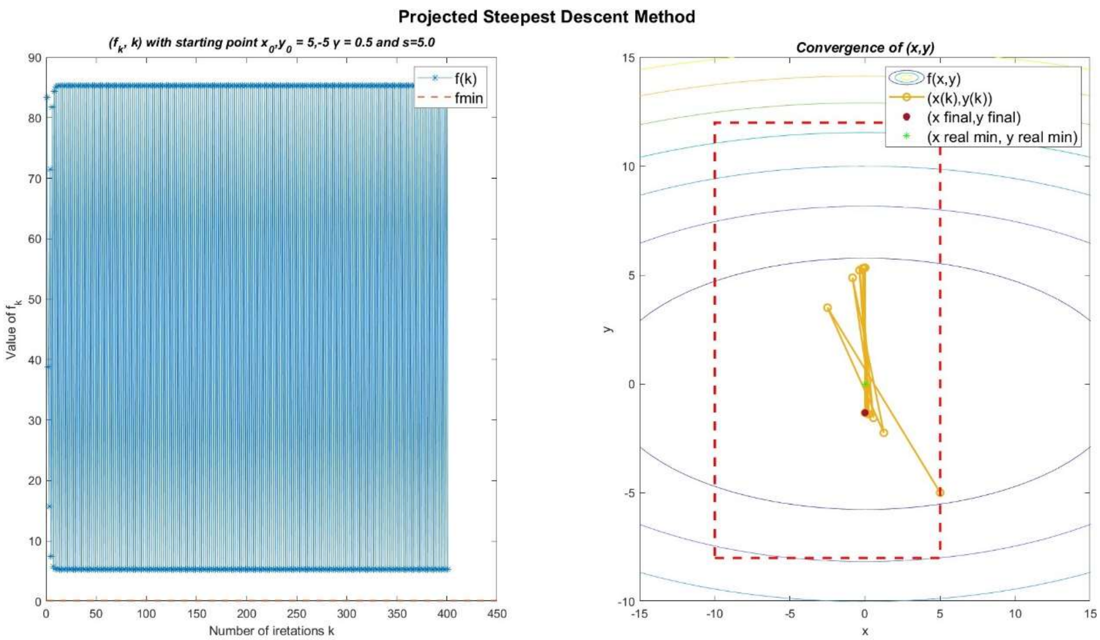

Η διακεκομμένη κόκκινη γραμμή στο δεξιά γράφημα αποτελεί τα φράγματα για τις τιμές των x_1, x_2.

Όπως φαίνεται από τα παραπάνω γραφήματα, **ο αλγόριθμος δεν συγκλίνει ποτέ** και μάλιστα θα συνέχιζε να **ταλαντώνεται επ άπειρον** αν δεν θέταμε έναν μέγιστο αριθμό επαναλήψεων k για τον τερματισμό της μεθόδου. Το αποτέλεσμα αυτό είναι αναμενόμενο καθώς το νέο μας βήμα $\boldsymbol{\gamma_k' = \gamma_k s_k = 0.5 * 5 = 2.5}$ **είναι αρκετά μεγαλύτερο του άνω ορίου της σχέσης** $\boldsymbol{(3)}$**.** Συγκριτικά με το Θέμα 1 για τις περιπτώσεις που δεν έχουμε σύγκλιση, η διαφορά είναι ότι τώρα οι τιμές της f δεν αυξάνονται εκθετικά αλλά λόγω των φραγμάτων από το επίπεδο X, εγκλωβίζονται και ταλαντώνονται στο εύρος των τιμών αυτών.

Θέμα 3

Στο θέμα αυτό το μόνο που αλλάζει συγκριτικά με το θέμα 2 είναι οι αρχικές συνθήκες οι οποίες αυτή την φορά είναι οι εξής:

- $\varepsilon = 0.01$
- $\gamma_k = 0.1$
- $s_k = 15$
- $(x_{1\,0}, x_{2\,0}) = (-5{,}10)$

Το γραφικό αποτέλεσμα παρουσιάζεται παρακάτω:

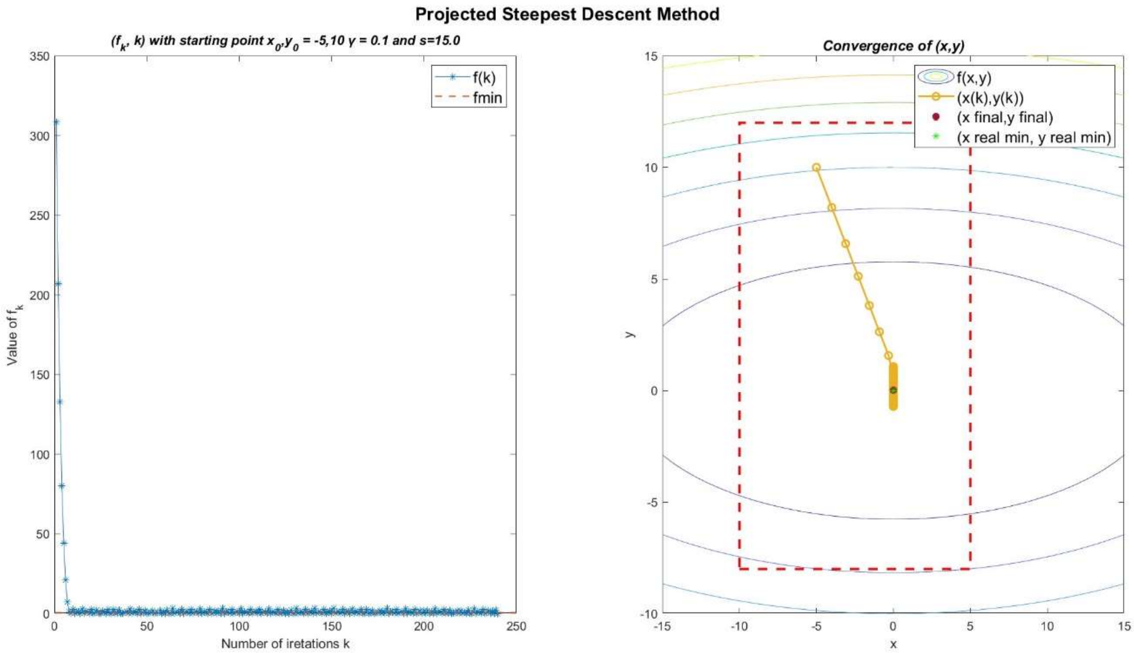

Η περίπτωση αυτή παρουσιάζει ιδιαίτερα μεγάλο ενδιαφέρον καθώς φαινομενικά, από το δεξί διάγραμμα, μπορεί εύκολα κάποιος να πει ότι η μέθοδος συγκλίνει κανονικά στο ελάχιστο. Με μία δεύτερη πιο προσεχτική ματιά όμως στο αριστερό διάγραμμα, βλέπουμε ότι πάλι η τιμή της f ταλαντώνεται απλά με μικρότερη peak τιμή (Παρακάτω παρουσιάζεται και μια μεγέθυνση αυτού για καλύτερη κατανόηση). Για το βήμα πάλι ισχύει:

$$\boldsymbol{\gamma_k' = \gamma_k s_k = 0.1 * 15 = 1.5 > \frac{1}{3}}$$

Στην περίπτωση αυτή **το τελικό βήμα γ_k' δεν απέχει τόσο πολύ από το άνω όριο και για αυτό ίσως παρατηρείται μικρότερη ταλάντωση** και γενικότερα καλύτερα αποτελέσματα.

Ένας εύκολος και άμεσος τρόπος έτσι ώστε να οδηγηθούμε σε σύγκλιση στο ελάχιστο είναι να μεταβάλουμε την τιμή του s_k έτσι ώστε να το καινούριο γ_k να πληρεί την προυπόθεση της σχέσης (3). Παραδείγματος χάριν, αλλάζοντας το s_k σε 2 θα είχαμε:

$$\boldsymbol{\gamma_k' = \gamma_k s_k = 0.1 * 2 = 0.2 < \frac{1}{3}}$$

Παρακάτω φαίνεται και το αντίστοιχο γράφημα για να επαληθευτεί ο συλλογισμός.

Μεγέθυνση της περίπτωσης $\gamma_k = 0.1$ και $s_k = 15$:

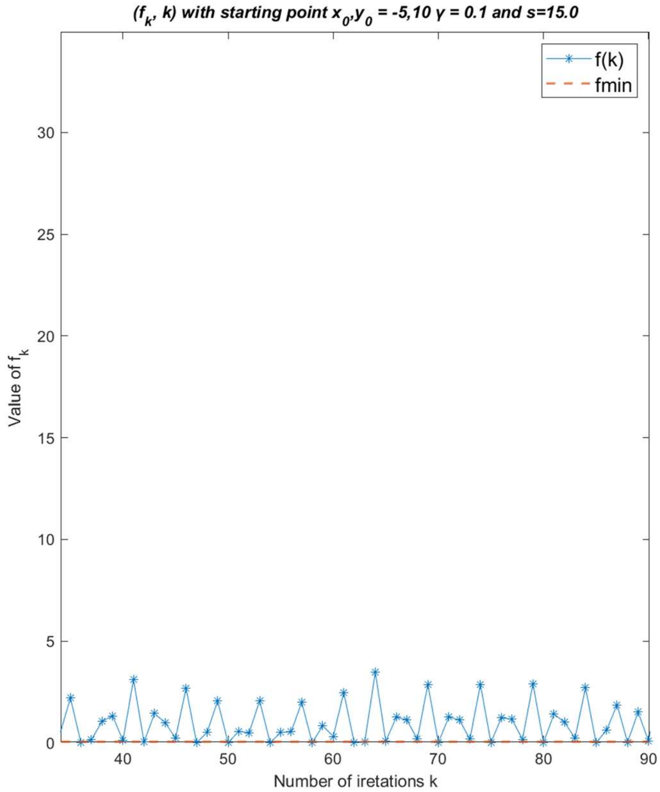

Για $\gamma_k = 0.1\ και\ s_k = 2$:

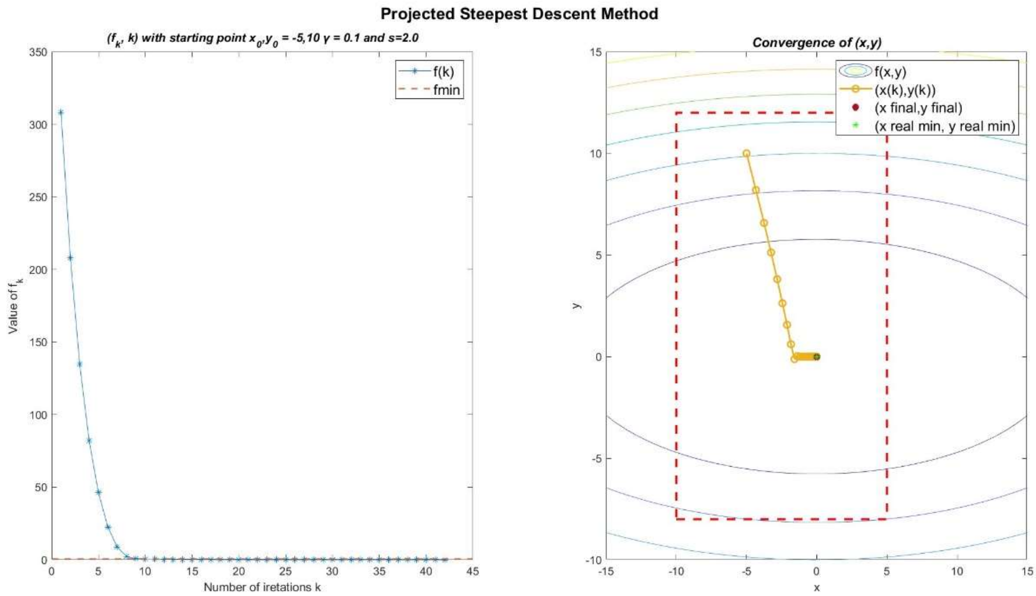

Θέμα 4

Στο θέμα αυτό το μόνο που αλλάζει συγκριτικά με τα θέματα 2 και 3 είναι οι αρχικές συνθήκες οι οποίες αυτή την φορά είναι οι εξής:

- $\varepsilon = 0.01$
- $\gamma_k = 0.2$
- $s_k = 0.1$
- $(x_{1\,0}, x_{2\,0}) = (8, -10)$

Το γραφικό αποτέλεσμα παρουσιάζεται παρακάτω:

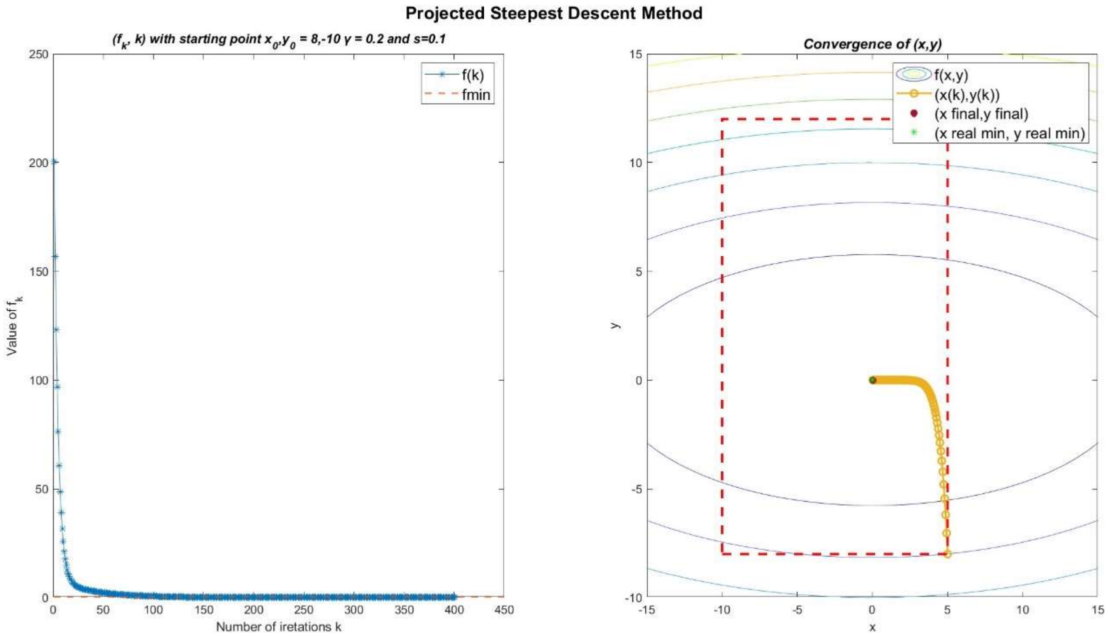

Η χρήση της μεθόδου Μέγιστης Καθόδου με προβολή με τις παραπάνω αρχικοποιημένες συνθήκες, όπως φαίνεται και στο γράφημα, **συγκλίνει στο ελάχιστο** γεγονός που επαληθεύεται και με μαθηματική ακρίβεια από την σχέση: $\boldsymbol{\gamma'_k = \gamma_k s_k = 0.2 * 0.1 = 0.02 < \frac{1}{3}}$. Η **χρήση τόσο μικρού βήματος** όμως, έχει οδηγήσει σε **πολύ αργή εκτέλεση του κώδικα**, ο οποιός δεν θα τερματιζόταν εύκολα αν δεν είχε προστεθεί μέγιστος αριθμός επαναλήψεων στην υλοποίηση στο MATLAB.

Να σημειωθεί ότι το σημείο εκκίνησης έχει συντεταγμένη που δεν ανήκει στο σύνολο X (8 > 5). Η μέθοδος λειτουργεί έτσι ώστε κάθε φορά που έχουμε σημείο που δεν είναι εφικτό, να παίρνουμε την προβολή αυτού στο επίπεδο X και να συνεχίζουμε με τη μέθοδο Μεγίστης Καθόδου. Αυτό γίνεται και άμα το σημείο εκκίνησης δεν είναι εφικτό. **Ο αλγόριθμος της προβολής, με την πρώτη επανάληψη, μας παραπέμπει μέσω της προβολής σε ένα σημείο που είναι εφικτό.**

Σχολιασμός και συμπεράσματα

Γενικότερα, για την σωστή χρήση της μεθόδου Μέγιστης Καθόδου με ή χωρις προβολή, **σημαντικό είναι να μελετατούνται τα όρια του βήματος γ_k για τα οποία ο αλγόριθμος οδηγεί στην σύγκλιση**. Η επιλογή του βήματος λοιπόν κρίνεται ιδιαίτερα σημαντική και προτείνεται **να μην κίνεται στα όρια της ανίσωσης αλλά να παίρνει ενδιάμεσες τιμές**. Ό́σον αφορά τη μέθοδο Μέγιστης Καθόδου χωρίς προβολή, καθώς αποτελεί αλγόριθμο που εφαρμόζεται απουσία περιορισμών, **έχει ως αποτέλεσμα να εκτοξεύει τις τιμές της f προς το άπειρο όταν το γ_k είναι τέτοιο ώστε να μη συγκλίνει η ακολουθία των $\{x_k\}$.**

Βιβλιογραφία

Για την υλοποίηση των αλγορίθμων όπως και για κάποια σχόλια για τον αριθμό των αντικειμενικών συναρτήσεων χρησιμοποιήθηκε το βιβλίο «Τεχνικές Βελτιστοποίησης» του κ.Ροβιθάκη, εκδόσεις ΤΖΙΟΛΑ.

.